

[Langkilde.]

i landet, hvis man skulle lave et nyt retssystem, i så høj grad ville bygge på juridiske dommere. En række andre lande har netop igennem mange hundrede år haft et dommersystem baseret på lægdommere, for så vidt angår underretssager, og de klarer sig vel lige så godt, som vi andre har gjort det.

Man kan sige, at denne smidiggørelse fører til nogle resultater på forskellige områder, som virker fremmedartede på os her i landet. Det gælder muligheden for, at administrationen uden videre kan udvide antallet af dommerembeder og retskredse, hvad der jo herhjemme er et lovgivningsanliggende. Man kan også sige, at dette, at man pludselig kan beskikke ekstra dommere inden for et område — det kan ske ved landsdommeren — forekommer lidt fremmed for os, men jeg mener, at det sigte, som loven herigennem har, nemlig en smidiggørelse af systemet, kan berettige, at man går til dette, og jeg kan derfor anbefale det.

Der er også noget fremmedartet for mig i dette, at man kan tage f. eks. en enkelt kriminalsag — det er jo en af de nye bestemmelser i lovforslaget — og pludselig sige, at den må nødvendigvis tages af landsretten, hvorefter man flytter den op i landsretten uden videre. Det forekommer noget ejendommeligt, men jeg kan forstå, at det er nødvendiggjort af de erfaringer, man har haft.

Indførelsen af de samme ankefrister, som vi har her i landet, kan kun anses for rimelig, når man i øvrigt anser det for praktisk muligt i Grønland at arbejde med disse noget kortere frister, end man hidtil har haft; det er vel rimeligt, at man så får de samme frister, som man har her i landet.

Alt i alt kan jeg altså anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Eva Ree: Der har i flere år hersket nogen tvivl om, hvorvidt det grønlandske lægdommersystem skulle bevares, eller om man skulle ændre det, sådan at de nuværende lægdommere skulle afløses af juridisk uddannede dommere også ved domsafgørelser i underretssager, altså i første instans. Indførelsen af stadig mere kompliceret lovgivning i Grønland kunne tale for det sidste.

Grønlandsministerens lovforslag går imid-

lertid ikke så vidt. Det er til gengæld tiltrådt af Grønlands landsråd. Det bygger på en indstilling afgivet af det grønlandske lovudvalg i 1967 efter en række drøftelser på kredsdommermødet i Egedesminde i 1966. Og forud herfor havde et lille udvalg på 3 medlemmer, hvoriblandt kgl. translator Guldborg Chemnitz, indsamlet materiale til belysning af lægdommerspørgsmålets plus- og minussider og også andre spørgsmål i forbindelse med rettens pleje i Grønland. Konklusionen blev, at man ønskede det nuværende system bevaret under forudsætning af, at lægdommersystemet udbygges på en sådan måde, at det kan blive bedre egnet til at klare udviklingen i Grønland, også under hensyn til det stadig stigende antal sager.

Når man, som det hedder, indtil videre er standset ved denne løsning, hænger det ikke mindst sammen med lægdommernes udprægede lokal- og personkendskab og også med, at de grønlandske lægdommere har udøvet deres hverv på en sådan måde, at det har sikret retsplejen tillid blandt deres landsmænd. Også sprogforhold har spillet ind. Selv den bedste tolkebistand vil ikke altid være i stand til at gengive nuancer i udtryksmåden.

Jeg kan på venstres vegne give tilslutning til, at lægdommersystemet, som det foreslås, opretholdes indtil videre. Jeg kan give tilslutning til de øvrige bestemmelser i lovforslaget og tilsige velvillig udvalgsbehandling.

Som nævnt er lovforslaget i forvejen tiltrådt af Grønlands landsråd. Det eneste, der ikke er taget stilling til, er lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Grønlandsministeren henstiller, at dette spørgsmål afgøres under den forventede udvalgsbehandling. Det medvirker vi også gerne til fra venstres side.

Svend Hangaard: Ordningen med lægdommere har jo århundreders tradition bag sig i de nordiske lande, men hos os og i de andre nordiske stater er ordningen — desværre, må jeg sige — for længst løbet over ende af udviklingens hastige fart, bortset fra de genindførte domsmænd. Kun i Grønland har man endnu lægdommere i en sags første led, og også her har man mærket den nye tids bagside med stigende kriminalitet,